Startnotitie warmteprogramma gemeente Waadhoeke

Datum raadsvergadering	3 september 2026
Portefeuillehouder	M. Kamerling
Afdeling	Omgeving
Onderwerp	**Startnotitie warmteprogramma gemeente Waadhoeke**

1. Inleiding

In december 2021 heeft de gemeenteraad de Transitievisie Warmte vastgesteld. Sindsdien hebben zich verschillende ontwikkelingen voorgedaan die invloed hebben op de warmtetransitie, zoals nieuwe wet- en regelgeving, technologische ontwikkelingen, stijgende energieprijzen en toenemende druk op het elektriciteitsnet. Daarnaast zijn gemeenten op grond van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) verplicht om uiterlijk eind 2027 een warmteprogramma vast te stellen als opvolger van de Transitievisie Warmte.

Het warmteprogramma is een verplicht programma onder de Omgevingswet. Hierin beschrijft Waadhoeke hoe de gemeente de komende jaren werkt aan de overstap naar een duurzame warmtevoorziening. Het warmteprogramma richt zich op de periode 2027–2037 en heeft betrekking op woningen en, waar nodig, ook op utiliteitsgebouwen binnen de gemeente. Het warmteprogramma geeft richting aan de warmtetransitie en wordt ten minste iedere vijf jaar opnieuw bekeken en waar nodig aangepast.

Binnen het warmteprogramma wordt onderzocht welke mogelijkheden er zijn om aardgas te vervangen en welke ontwikkelingen hierbij een rol spelen. Onderwerpen die hierbij aan bod komen zijn onder andere mogelijke warmteoplossingen en warmtebronnen, de energie-infrastructuur, betaalbaarheid, uitvoerbaarheid en participatie.

Deze startnotitie beschrijft het proces om te komen tot een warmteprogramma voor Waadhoeke, inclusief de aanleiding, afbakening en procesaanpak op hoofdlijnen.

Bestuurlijk kader

Het warmteprogramma is een verplicht programma onder de Omgevingswet. Gemeenten zijn op grond van de Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw) verplicht om uiterlijk eind 2027 een warmteprogramma vast te stellen.

Wet gemeentelijke instrumenten warmtetransitie (Wgiw)

De Wgiw past onderdelen van de Omgevingswet en de Gaswet aan, zodat gemeenten meer mogelijkheden krijgen om de warmtetransitie vorm te geven. Met deze wet wordt de Transitievisie Warmte opgenomen in de Omgevingswet onder de naam ‘warmteprogramma’.

Wet collectieve warmte (Wcw)

De Wcw vervangt de huidige Warmtewet en gaat over collectieve warmtevoorzieningen, zoals warmtenetten. In deze wet worden regels opgenomen over de rol van gemeenten, warmtebedrijven en over betaalbaarheid, betrouwbaarheid en duurzaamheid van warmte. De wet treedt naar verwachting vanaf 2026 stapsgewijs in werking.

Het college is verantwoordelijk voor het opstellen en vaststellen van het warmteprogramma. Tegelijkertijd is het warmteprogramma een bestuurlijk en maatschappelijk relevant onderwerp. Daarom stelt de gemeenteraad de uitgangspuntennotitie voor het warmteprogramma vast. Gedurende het proces wordt de raad geïnformeerd over de voortgang.

2. Korte voorgeschiedenis

In december 2021 heeft de gemeenteraad de Transitievisie Warmte vastgesteld. Hierin is de eerste richting beschreven voor de warmtetransitie binnen gemeente Waadhoeke. De Transitievisie Warmte is destijds gezamenlijk opgesteld met de gemeente Harlingen. In de visie zijn onder andere de uitgangspunten duurzaamheid, realisme en betaalbaarheid vastgesteld. Ook is onderzocht welke duurzame warmteoplossingen per wijk, buurt en dorp op dat moment het meest kansrijk waren. Hierbij is nadrukkelijk gekozen voor een stapsgewijze aanpak, waarbij geen wijken, buurten of dorpen zijn aangewezen die voor 2030 aardgasvrij moeten worden.

Sinds de vaststelling van de Transitievisie Warmte heeft Waadhoeke verschillende stappen gezet binnen de warmtetransitie. Zo is ingezet op energiebesparing, isolatie, energieadvies en het stimuleren van duurzame warmte- en energietechnieken. Ook is, samen met de gemeente Harlingen, een bronnenstudie uitgevoerd naar mogelijke warmtebronnen en warmteoplossingen binnen de regio.

De afgelopen jaren hebben zich nieuwe ontwikkelingen voorgedaan die invloed hebben op de warmtetransitie. Denk hierbij aan nieuwe wet- en regelgeving, netcongestie, stijgende energieprijzen en technologische ontwikkelingen. Deze ontwikkelingen vormen belangrijke input voor het op te stellen warmteprogramma.

Het warmteprogramma wordt door gemeente Waadhoeke zelfstandig opgesteld. Wel blijft er afstemming met de gemeente Harlingen over ontwikkelingen binnen de warmtetransitie.

3. Relevante B&W- en raadsbesluiten

Datum	Door	Onderwerp
9-12-2021	Raad	Transitievisie Warmte
27-05-2022	College	Plan van aanpak inzet SPUK gelden energiearmoede bestrijding
19-04-2024	College	Uitvoering lokale aanpak isolatie
28-10-2024	Raad	Duurzaamheidsagenda 2025-2028
4-06-2026	Raad	Coalitieakkoord Hjoed dwaan wat moarn freget

4. Kaderstelling door de raad

De inhoudelijke kaderstelling voor het warmteprogramma vindt plaats in een later stadium van het proces. De raad stelt de uitgangspuntennotitie voor het warmteprogramma vast. Gedurende het proces wordt de gemeenteraad geïnformeerd over de voortgang.

Met deze startnotitie wordt de raad gevraagd in te stemmen met het voorgestelde proces om te komen tot een warmteprogramma voor gemeente Waadhoeke.

Procesvoorstel

Stappenplan

Stap 1: Vaststellen startnotitie (raad)

Met deze startnotitie wordt het proces gestart om te komen tot een warmteprogramma voor gemeente Waadhoeke.

Stap 2: Vaststellen participatieplan (college)
Tijdens het proces worden inwoners, organisaties, woningcorporaties, Liander, Wetterskip Fryslân, provincie Fryslân en andere relevante partijen betrokken bij het opstellen van het warmteprogramma. De gemeenteraad wordt hier met een memo over geïnformeerd.

Stap 3: Ateliersessie (raad)
Tijdens een ateliersessie wordt de raad geïnformeerd over het warmteprogramma en het verdere proces. Ook wordt een toelichting gegeven op de stappen die de komende periode worden doorlopen.

Stap 4: Onderzoeken, analyses en participatie (organisatie)
Bij het opstellen van het warmteprogramma wordt gebruikgemaakt van bestaande onderzoeken, beschikbare data, bronnenonderzoek en lokale ontwikkelingen. Waar nodig worden aanvullende onderzoeken en analyses uitgevoerd. Daarbij wordt onder andere gekeken naar:

- mogelijke duurzame warmteoplossingen en warmtebronnen;
- mogelijkheden voor een gemeentelijk warmte- en energiebedrijf;
- de energie-infrastructuur en de gevolgen van netcongestie;
- betaalbaarheid en uitvoerbaarheid;
- ontwikkelingen in wet- en regelgeving;
- participatie van inwoners en andere betrokken partijen;
- de mogelijke milieueffecten van verschillende warmteoplossingen.

Stap 5: Vaststellen uitgangspuntennotitie warmteprogramma (raad)
Tijdens een kernsessie wordt de raad betrokken bij de uitgangspunten en inhoudelijke keuzes voor het warmteprogramma. De gemeenteraad stelt de uitgangspuntennotitie vast en geeft daarmee richting aan de verdere uitwerking van het warmteprogramma.

Stap 6: Opstellen concept warmteprogramma (college/organisatie)
Op basis van onderzoeken, analyses en participatie wordt een concept warmteprogramma opgesteld.

Stap 7: Ontwerp warmteprogramma en inspraak (college)
Het ontwerp warmteprogramma wordt ter inzage gelegd. Inwoners en andere betrokken partijen krijgen hierbij de mogelijkheid om een reactie te geven.

Stap 8: Ontwerp warmteprogramma voor wensen en bedenkingen naar de raad (raad)
Na verwerking van eventuele zienswijzen wordt het aangepaste ontwerp aan de gemeenteraad voorgelegd, zodat de raad eventueel wensen of bedenkingen kan meegeven.

Stap 9: Vaststellen warmteprogramma (college)
Na verwerking van eventuele wensen en bedenkingen vanuit de raad wordt het warmteprogramma definitief vastgesteld door het college

Tijdsplanning

Fase	Onderwerp	Periode	Bevoegdheid
Stap 1	Startnotitie	Q3 2026	Raad
Stap 2	Participatieplan	Q3 2026	College
Stap 3	Ateliersessie	29 oktober 2026	Raad
Stap 4	Onderzoeken, analyse en participatie	Q3 2026 – Q2 2027	Organisatie
Stap 5	Uitgangspuntennotitie	Q4 2026	Raad
	Kernsessie uitgangspuntennotitie	19 november 2026	
	Raadsvergadering uitgangspuntennotitie	Januari 2027	
Stap 6	Opstellen concept warmteprogramma	Q1 – Q2 2027	Organisatie
Stap 7	Ontwerp warmteprogramma en inspraak	Q3 2027	College
Stap 8	Ontwerp warmteprogramma voor eventuele wensen en bedenkingen naar de raad	Q4 2027	Raad
Stap 9	Vaststellen warmteprogramma	Q4 2027	College

5. Opdracht aan het college

De raad verzoekt het college om:

- het warmteprogramma uit te werken;
- onderzoeken en analyses uit te voeren die nodig zijn om het warmteprogramma op te stellen;
- inwoners, organisaties en andere betrokken partijen te betrekken bij dit proces;
- de gemeenteraad gedurende het proces te informeren en te betrekken bij belangrijke uitgangspunten;
- uiterlijk eind 2027 een warmteprogramma vast te stellen voor gemeente Waadhoeke.